

RAADSVORSTEL

D13.001443

DATUM 11 maart 2013
AGENDAPUNT 11
ONDERWERP Vaststellen kaders en randvoorzieningen Werkorganisatie West-Friesland
ZAAKNUMMER ZK13000120

INLEIDING Het kabinet Rutte I was voornemens om de Wet Werken naar Vermogen in te voeren. In deze wet werden grote bezuinigingen aangekondigd op zowel de WSW als het participatiebudget voor de WWB. Dit vormde de aanleiding om in regionaal verband de mogelijkheden te onderzoeken om de krachten te bundelen en te komen tot een regionale Werkorganisatie, die de dienstverlening/ondersteuning aan zowel WSW-ers als WWB-ers, richting arbeidsmarkt kan blijven garanderen. Immers deze zou zwaar onder druk komen staan vanwege de forse bezuinigingen op de budgetten. De overgang van het kabinet Rutte I naar Rutte II heeft niet echt geleid tot andere inzichten, alleen tot een zekere vertraging van de voorgenomen maatregelen.

Het kabinet Rutte II is nu voornemens om met ingang van 1 januari 2014 de Participatiewet in te voeren. Deze wet borduurt voort op de Wet Werken naar Vermogen met een aantal verzachtingen/ aanpassingen, maar ook met extra bezuinigingen op het participatiebudget. Dit maakt de noodzaak voor samenwerking alleen maar groter. Uitgangspunt daarbij is dat gemeenten het, met minder middelen, mogelijk blijven maken dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (naar vermogen) op die arbeidsmarkt kunnen (blijven) participeren. In dit voorstel gaan wij nader in op de achtergronden en verwachtingen. U wordt nu gevraagd om eerst de kaders voor de Werkorganisatie vast te stellen. Naar verwachting zal direct na de zomer een voorstel voorgelegd worden om over te gaan tot de definitieve besluitvorming, wanneer onder meer ook alle financiële consequenties inzichtelijk zijn gemaakt. Hierbij past ook nog de formele adviesrol van de betrokken Ondernemingsraden van de zeven gemeenten en die van Op/Maat.

Ons college heeft de commissie Burger en Bestuur een aantal malen uiteraard al in kennis gesteld van deze ontwikkelingen. Ook zijn er in regionaal verband bijeenkomsten geweest waarin de achtergronden van dit proces zijn geschetst.

VOORSTEL Wij stellen u voor om:

1. vooruitlopend op definitieve besluitvorming voor de nog op te richten Werkorganisatie West-Friesland, de kaders voor de bedrijfsorganisatie, de vormen van dienstverlening en het dienstverleningsconcept; zoals aangegeven onder C.2, C.3 en C.4 in dit voorstel, vast te stellen;
2. het college opdracht te geven om voort te gaan met de verdere stappen in het proces;
3. het college opdracht te geven om het nadere voorstel voor de definitieve besluitvorming over de Werkorganisatie voor te bereiden waarbij het van belang is dat in het definitieve voorstel inzicht en onderbouwing is over:
 - de uitvoeringskosten inclusief personele en formatieve gevolgen;

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

- een verdeelsleutel tussen de gemeenten van de uitvoeringskosten van de beoogde Werkorganisatie;
- frictie- en desintegratiekosten.

Aan dit besluit worden de volgende aanvullende voorwaarden gesteld:

- a. een koppeling tussen ons lokale loket Zorg & Welzijn en de werkorganisatie dient te zijn gewaarborgd (bundeling kennis en het integraal kunnen bedienen van de burger);
- b. zorgvuldigheid van het proces gaat vóór invoering per 1 januari 2014 indien de werkzaamheden gericht op de definitieve besluitvorming meer tijd vergen.

ONDERBOUWING

A. Voorbereiding en stand van zaken

Op basis van het vorige en huidige regeerakkoord, komen er nieuwe taken, grote veranderingen en omvangrijke bezuinigingen op zowel de zeven West-Friese gemeenten als Op/Maat af. Tijdens de voorbereidingen is de overtuiging gegroeid, dat er eigenlijk geen ander alternatief is dan het zoeken van de samenwerking op dit terrein. Om enerzijds de dienstverlening aan klanten op peil te houden en anderzijds om de financiële consequenties met elkaar op te vangen. Los van elkaar krijgen alle acht organisaties met de ontwikkelingen te maken. Samen zijn gemeenten en Op/Maat sterker en slagvaardiger om de toekomst aan te kunnen.

De blauwdruk, waarvan u heeft kennis kunnen nemen, voor de Werkorganisatie maakt duidelijk dat samenwerking op het terrein van werk en inkomen een meerwaarde geeft als het gaat om de maatschappelijke en organisatorische doelstellingen. De dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers kan, ondanks de bezuinigingen, op peil blijven en zelfs nog verbeterd worden. Daarvoor wordt voorgesteld om de geormerkte budgetten¹ één op één over te hevelen aan de Werkorganisatie. De blauwdruk maakt duidelijk dat door gezamenlijk uit te gaan van het benutten van de verdien capaciteit van WWB-ers en WSW-ers, de mogelijkheid ontstaat om bezuinigingen op die geormerkte budgetten geheel of gedeeltelijk op te vangen.

Omdat de inhoud van de Participatiewet nog niet bekend is, is het op dit moment niet mogelijk om gedetailleerd financieel inzicht te geven in de uitvoeringskosten en daarmee van de desintegratiekosten en de frictiekosten voor de deelnemende gemeenten. Ook moet er nog een verdeelsleutel bepaald worden voor de financiële gevolgen van de Werkorganisatie voor de individuele gemeente. De blauwdruk geeft dus op dit moment nog niet voldoende houvast voor gemeenten om een goede inschatting te maken van eventuele financiële risico's en de gevolgen voor de eigen begroting vanaf 2014. Voorgesteld wordt daarom een nadere financiële onderbouwing af te wachten en daarmee het definitieve besluit om al dan niet te komen tot een werkorganisatie later dit jaar te nemen. Het is op dit moment van belang dat de voorgestelde kaders en beleidsuitgangspunten door de betrokken gemeenteraden worden vastgesteld. Met deze kaderstelling door de raden wordt er voor gezorgd dat verder kan worden gegaan met de voorbereidingen zodat de beoogde Werkorganisatie zo mogelijk met ingang van 1 januari 2014 de Participatiewet kan

¹ Het participatiebudget, het inkomensdeel WWB (BUIG) en de rijksbijdrage WSW

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

uitvoeren en de met de wet samenhangende bezuinigingen zo goed mogelijk kan opvangen.

Ons college is overtuigd van de meerwaarde die samenwerking kan hebben. Meerwaarde voor onze klanten en inwoners. Ook heeft het een meerwaarde voor de zeven gemeentelijke organisaties en Op/maat. Wij stellen wel een tweetal aanvullende voorwaarden aan die samenwerking én aan het te voeren verdere proces: Deze zijn:

- a. Een Koppeling tussen ons lokale loket Zorg & welzijn en de werkorganisatie dient te zijn gewaarborgd (bundeling kennis en het integraal kunnen bedienen van de lokale burger).
- b. Zorgvuldigheid van het proces. Gelet op de grote betekenis van de vorming van de werkorganisatie voor klanten en medewerkers is een zorgvuldig proces van belang. Om die reden houdt het college niet perse vast aan invoering per 1 januari 2014 indien de werkzaamheden gericht op de definitieve besluitvorming meer tijd vergen.

B. Beoogd maatschappelijk effect

De Werkorganisatie wil inwoners van West-Friesland naar vermogen laten deelnemen op de reguliere arbeidsmarkt. Meer concreet worden de volgende effecten verwacht:

- *Zo regulier mogelijk werk*
De Werkorganisatie streeft naar zo regulier mogelijk werk voor alle werkzoekenden die een beroep doen op de dienstverlening van de Werkorganisatie. Waar regulier werk niet 100% mogelijk is worden de principes van werken naar vermogen gehanteerd, wat wil zeggen dat re-integratiedoelen worden afgestemd op de verdien capaciteit² van de betrokkene.
- *Beperken uitkeringslasten*
Tekorten en overschotten op de uitkeringslasten vormen een belangrijke graadmeter voor de effectiviteit van de Werkorganisatie, zowel sociaal als financieel. Focus op het beperken van de uitkeringslasten is dus cruciaal. Uitgangspunt is dat de Werkorganisatie streeft naar uitkeringslasten die passen binnen het daartoe beschikbare budget.
- *Meer kwaliteit en innovatie*
Niet in de laatste plaats is het van belang te streven naar een hogere kwaliteit van de dienstverlening. Die kwaliteit wordt afgemeten aan de tevredenheid van gemeenten, werkgevers, werkzoekenden, medewerkers en samenwerkingspartners over de dienstverlening van de Werkorganisatie. Daarnaast maakt de Werkorganisatie zichtbaar werk van verbetering en vernieuwing in haar dienstverlening.

² Verdien capaciteit is de mogelijkheid van een werkzoekende om geheel of gedeeltelijk het wettelijk minimumloon te verdienen.

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

- *'Ondernemer' op de regionale arbeidsmarkt*
De Werkorganisatie zal een sterke positie moeten verwerven op de regionale arbeidsmarkt, sterker dan de gemeenten en Op/maat nu afzonderlijk kunnen realiseren. De Werkorganisatie bewijst dit door terugkerende afname van diensten door werkgevers. Waar vraag en aanbod niet direct bij elkaar kunnen worden gebracht zoekt de Werkorganisatie samen met de werkgever (en vanuit een wederzijds belang) naar concrete oplossingen.
- *Duidelijke afspraken en maatwerk*
Iedereen moet kunnen werken naar vermogen. De Werkorganisatie gaat werkzoekenden begeleiden bij het vinden van werk en biedt eventueel tijdelijk een inkomen. Daarnaast ondersteunen we met dienstverlening die we afstemmen op de verdien capaciteit van het individu. Het gebruik van de dienstverlening van de Werkorganisatie is echter niet vrijblijvend en dat betekent dat we een tegenprestatie verwachten, goede afspraken maken, duidelijk maken wat het niet-naleven van die afspraken betekent en handhaven als dat nodig is.
- *Speler in het sociale domein*
De Werkorganisatie is een speler in het sociale domein, net als andere organisaties, zoals gemeenten, welzijnsorganisaties en onderwijsinstellingen. We verwachten van de Werkorganisatie dat het vanuit haar expertise en deskundigheid bijdraagt aan het oplossen van problemen en vraagstukken met een meervoudig karakter en dat ze haar verantwoordelijkheid daar waar nodig neemt.

Maatschappelijk draagvlak

De aanpak om te komen tot een Werkorganisatie is gericht geweest op het creëren van draagvlak. In de voorbereidingen zijn daarom een aantal marktconsultaties georganiseerd met ondernemers, partnerbedrijven en cliëntenorganisaties. Deze organisaties hebben enthousiast gereageerd op de doelen en kaders van de werkorganisatie en hebben vertrouwen in de toekomstige samenwerking. De verslagen van deze bijeenkomsten zijn als bijlage bij de blauwdruk toegevoegd.

C. De Werkorganisatie in oprichting

In dit gedeelte wordt u een compacte opsomming gegeven van de Kaders voor de op te richten werkorganisatie. Voor een nadere toelichting op de begrippen wordt u verwezen naar de bijlagen, zoals vermeld in document D13.001584.

C.1 Taakvelden Werkorganisatie

In afwachting van de besluitvorming rond de Participatiewet, gaan wij er vanuit dat de Werkorganisatie de volgende regelingen uitvoert voor de gemeenten in West-Friesland:

- ✓ Wet Werk en Bijstand (met uitzondering van bijzondere bijstand)
- ✓ Wet Sociale Werkvoorziening
- ✓ Wet Participatiebudget
- ✓ Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte Werknemers

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

- ✓ Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
- ✓ Besluit bijstandsverlening zelfstandigen

C.2 Uitgangspunten bedrijfsvoering Werkorganisatie

De opgestelde kaders voor de bedrijfsvoering van de Werkorganisatie zijn:

- *Budgettair kader*
- *Solidariteitsprincipe*
- *Projectkosten*³
- *Bezuinigingstaakstelling*
- *Uitvoering in het publieke domein*
- *Herkenbare uitvoering*

Voor een toelichting op de bedrijfsvoering zie bijlage A.

Zoals aangegeven dienen met name deze onderdelen nog verder te worden uitgewerkt in een concreet voorstel zodat de financiële consequenties voor de gemeenten en de werkorganisatie inzichtelijk zijn.

C.3 Vormen van dienstverlening

De vormen van dienstverlening van de Werkorganisatie zullen gericht zijn op:

1. Re-integratie
2. Inkomensverstrekking
3. Werkgeversdienstverlening

De taakvelden bijzondere bijstand/armoedebeleid en schuldhulpverlening worden vooralsnog gezien als het domein van de individuele gemeenten.

Voor een toelichting op deze te verlenen vormen van dienstverlening zie bijlage B.

C.4 Dienstverleningsconcept

Om dienstverlening op het gebied van re-integratie, inkomensverstrekking en werkgeversdienstverlening zo effectief en efficiënt mogelijk te organiseren wordt voorgesteld uit te gaan van het volgende dienstverleningsconcept:

- Ondersteuning is afgestemd op wat nodig is en uitgaan van eigen kracht
- Uitgaan van mensen, niet van regelingen
- Iedere gewerkte dag is er één
- Iedereen is actief, de aanpak is sluitend
- Vrijwillig, maar niet vrijblijvend
- Marktgericht en innovatief
- Partner in het sociale domein
- Regulier wat kan, beschut wat moet

Voor een toelichting op het dienstverleningsconcept zie bijlage C.

Na de definitieve besluitvorming over de Werkorganisatie is het voornemen om de bestaande Gemeenschappelijke Regeling voor Op/Maat om te vormen tot een gemeenschappelijke regeling voor de Werkorganisatie.

³ Dit zijn kosten die voortvloeien uit het implementatietraject, zoals de kosten van een kwartiermaker, ICT-investeringen, harmonisatiekosten e.d.

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

VERVOLG

D. Communicatie

Interne en externe communicatie zal via een nieuwsbrief plaatsvinden.

Planning voor de gemeenteraden

- Vaststelling kaders en beleidsuitgangspunten maart/april 2013
- Definitieve besluitvorming Werkorganisatie op basis van nadere financiële onderbouwing september 2013
- Voorstel aanpassing GR en vaststellen begroting 2014 4^e kwartaal 2013

De acht ondernemingsraden van de gemeenten en Op/maat zijn geïnformeerd over het voornemen tot het starten van de Werkorganisatie. Het traject richting de ondernemingsraden loopt parallel aan het traject richting gemeenteraden.

Datum college: 5 februari 2013

Burgemeester en wethouders van Koggenland.